

בחינת הקליף נובה/עידית על כנות שונות - חוות המטעים

2008/11

שוקי קנוניץ וניצן רוטמן (שה"מ)
זמיר עשור ואריק וולך (מו"פ צפון)

רקע

הקליף נובה/עידית הוא זן מכלוא של שני קליפים ותיקים, פרי פיתוח המחלקה להשבחת מטעים במנהל המחקר החקלאי בבית דגן. כבר בשנה שעברה צד הקליף נובה/עידית את עינינו ביבול הגבוה יחסית לנפח הנוף הקטן של העץ. תופעה זו בלטה גם השנה, לצד גודל הפרי המרשים והצבע החיצוני הנוטה לאדום. חסרוננו העיקרי של הזן הוא קליפתו המחוספסת והרגישה למכות קטיפ.

עץ של הקליף נובה/עידית, חוות החולה 2009

חומרים ושיטות

חלקת הקליף נובה/עידית ניטעה בקיץ 2004 במסגרת פרויקט זנים וכנות הארצי. החלקה נטועה במרווחים של 3X5 מ' (סה"כ 67 עצים לדונם). הקליף מורכב על שלוש כנות: 812, וולקה-מריאנה וטרוייר, בסה"כ 5 חזרות של 4 עצים לכל צירוף (20 עצים בכל צירוף).

במהלך קטיפ הפרי נאספו הממצאים הבאים:

1. משקל הפרי לעץ
2. מספר הפירות לעץ
3. משקל פרי ממוצע
4. מפרט גודל פרי על פי דגימה מכל חזרה
5. בדיקות איכות: % מיץ, TSS, חומצה ויחס הבשלה (מעבדת השירות של בית האריזה "קרני גליל-גולן).

תוצאות

א. קטיף

קטיף הפרי נערך ב-12 בפברואר 2012 ובמהלכו נשקל הפרי בכל חזרה, נספרו מספר הפירות ונערך חישוב של משקל הפרי הממוצע (משקל הפרי / מס' הפירות).

טבלה 1. תוצאות הקטיף: היבול לעץ ולדונם בקליף נובה/עידית, חוות החולה 2008-11

יבול מצטבר לדונם ק"ג	2011		2009		2008		כנה
	יבול לדונם ק"ג	יבול לעץ ק"ג	יבול לדונם ק"ג	יבול לעץ ק"ג	יבול לדונם ק"ג	יבול לעץ ק"ג	
3,201	1,214	18.2	308	4.6	1,679	25.1	812
2,582	986	14.78	229	3.4	1,367	20.4	וולקה
2,052	797	11.95	417	6.2	838	12.5	טרוייר
		ל.מ.		ל.מ.		ל.מ.	

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

ניתן לראות כי היבול בקליף נובה/עידית היה נמוך מאוד לאורך השנים, כשהיבול המצבר לדונם בשלוש עונות נע בין 3.2 טון לדונם על הכנה 812 ל-2.1 טון לדונם על כנת הטרוייר. בשנת 2010 לא התקבל יבול בחלקה ולכן היא אינה נכללת במניין הכולל של השנים.

טבלה 2. תוצאות הקטיף: מספר הפירות לעץ בקליף נובה/עידית, חוות החולה 2008-11

2011 יה'	2009 יה'	2008 יה'	כנה
116.9	23.2	167.1	812
98.2	16	111	וולקה
71.1	33.4	93.9	טרוייר
ל.מ.	ל.מ.	ל.מ.	

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

מעיון בתוצאות ספירת הפירות ניתן לראות כי גם השנה מספר הפירות לעץ נמוך, דבר שבא לידי ביטוי גם במשקל היבול, כאשר הכנה 812 תורמת למספר הפירות הגבוה ביותר (117 פירות לעץ) לעומת הטרוייר בה התקבל מספר הפירות הנמוך ביותר (71).

טבלה 3. תוצאות הקטיף: משקל הפרי הממוצע (ג') בקליף נובה/עידית, חוות החולה 2008-11

2011 ג'	2009 ג'	2008 ג'	כנה
162	201	ב 149	812
179	206	א 198	וולקה
135	190	ב 134	טרוייר
ל.מ.	ל.מ.		

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

משקל הפרי הממוצע מראה כי לאורך השנים כנת הוולקה תרמה לפרי גדול יותר, כאשר השנה עומד משקל הפרי הממוצע על 179 ג', לעומת 162 ג' ב-812 ורק 135 ג' בכנת הטרוייר, שבאופן מפתיע נתנה את היבול הנמוך ביותר ולכן הצפי היה כי הפרי שיתקבל בה, יהיה גדול יותר.

ב. התפלגות גודל הפרי

במהלך הקטיף נלקחה דגימה מכל חזרה לבדיקת התפלגות גודל הפרי על פי הקטרים המקובלים לשיווק וייצוא של פרי הדר.

טבלה 4. משקל הפרי והתפלגותן לגדלים השונים (ק"ג) בקליף נובה/עידית על פי הכנות השונות, חוות המטעים עונת 2011

כנה	התפלגות גודל כללי (ק"ג)			
	>70	60-70	50-60	50>
812	0.190	0.136	0.083	
וולקה	13.3	4.3	1.3	0.0
טרוייר	11.1	3.9	0.9	0.0
	8.4	2.8	0.5	0.0

מעיון בתוצאות התפלגות הגדלים בעונת 2011, ניתן לראות כי רוב הפרי בכל הצירופים שנבחנו היה גדול מ-70 מ"מ ובמניין הקטן (50 מ"מ) לא התקבל כלל יכול. בכנה 812 התקבל יכול של כ-18 ק"ג לעץ בקוטר של 60 מ"מ ומעלה, בכנת הוולקה מריאנה 15 ק"ג ובכנת הטרוייר 11.2 ק"ג.

ג. בדיקות איכות

במהלך הקטיף נלקחה מכל חזרה דגימה, ששימשה לבדיקת איכות הפרי. הבדיקות נערכו באופן המקובל לייצוא בבית האריזה קרני גליל-גולן בראש פינה ונבדקו בהן אחוזי המיץ, הכמ"מ, חומצה, יחס ההבשלה ומספר הזרעים הממוצע לפרי.

טבלה 5. רמת המיץ, כ.מ.מ, חומצה ויחס ההבשלה בצירופים השונים של הקליף נובה/עידית. חוות החולה 2011.

כנה	מיץ %	כ.מ.מ %	חומצה %	יחס הבשלה סוכר/חומצה	מס' זרעים יח' לפרי
812	47.2	13.4	0.88	15.2 ב	2.1
וולקה	45.9	13.1	0.79	16.5 א	0.8
טרוייר	48.3	14.4	1.09	13.2 ג	1.9

ל.מ

ל.מ

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות 0.05

בדיקות האיכות מצביעות על הבדלים מובהקים במספר פרמטרים שנבדקו. בבדיקת רמת הפרי במיץ לא ימצאו הבדלים משמעותיים והרמה נעה בין 48% בטרוייר ל-46% בוולקה מריאנה. רמת הסוכר בפרי מצביעה על הבדלים מובהקים בין הטרוייר בה עמדה רמת הכמ"מ (כמות מומסים מוצקים) על 14.4% לעומת 13.4 בכנה 812 ו-13.1 בוולקה מריאנה. גם מדידת רמת החומצה מראה הבדלים מובהקים בין כל הכנות, כאשר רמת החומצה על כנת הטרוייר גבוהה יותר ועומדת על 1.09% לעומת 0.88% בכנה 812 ו-0.79% בכנה וולקה מריאנה. לרמת הסוכר והחומצה בפרי השפעה ישירה גם על תוצאות יחס ההבשלה, שם התקבלו הבדלים מובהקים בין כל הכנות, כאשר היחס הגבוה התקבל בכנה וולקה מריאנה (16.5), לעומת 15.2 בכנה 812 ורק 13.2 בטרוייר.

ספירת מספר הזרעים בפרי לא מצביעה על הבדלים מובהקים, למרות שקיים פער גדול בין הכנות 812 וטרוייר שם התקבלו 2.1 ו-1.9 זרעים לפרי (בהתאמה) לעומת 0.8 זרעים לפרי בכנת הוולקה מריאנה.

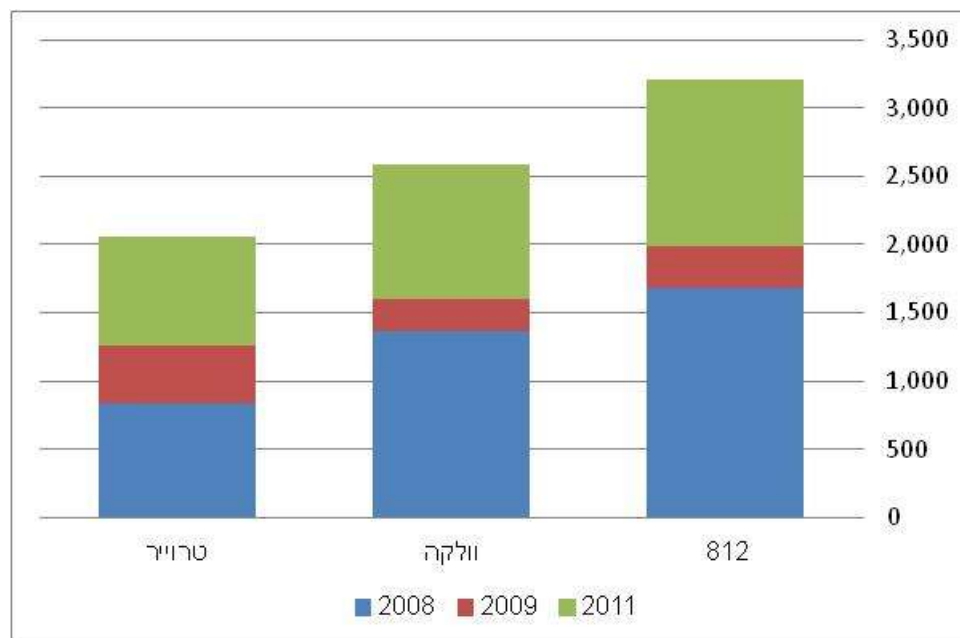
מסקנות ודיון

הקליף נובה/נובה עידית לוקה במספר בעיות אשר עלולות לגרום לפסילתו. קליפתו המחוספסת, המזכירה מאוד את הקליף הוותיק טמפל, היבול המתקבל נמוך ואיכות הפרי במועדי הקטיף המאוחר הייתה בעייתית והפרי סבל הקליף מהתבלות מהירה.

מבחינת איכותו הפנימית מדובר ללא ספק בזן איכותי עם רמת סוכר טובה ורמת חומצה סבירה, המעניקה לו טעם מודגש.

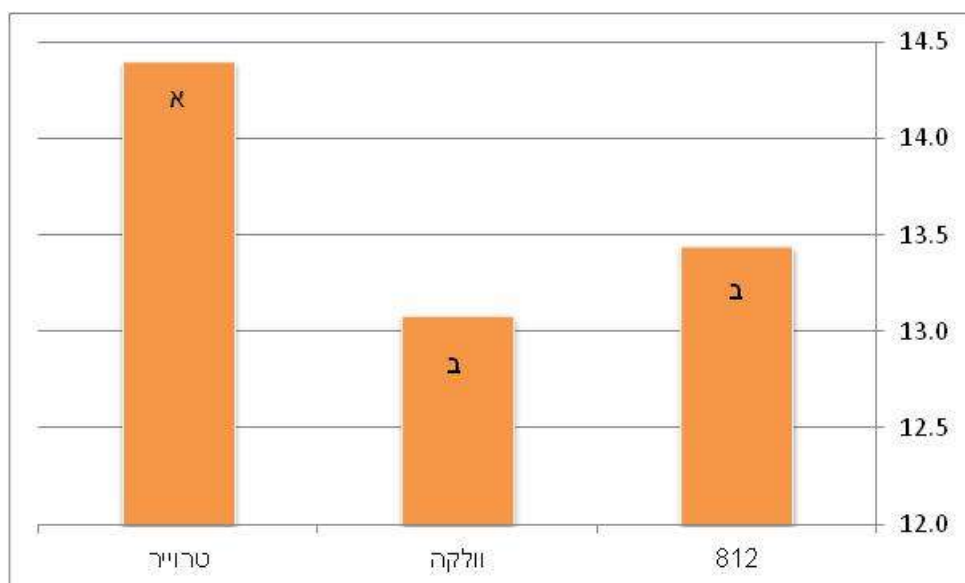
בשנה הבאה נבחן קטיף מוקדם יותר של הפרי (דצמבר-ינואר) במטרה למנוע מצב בו הפרי יתבלה טרם הקטיף.

נספח

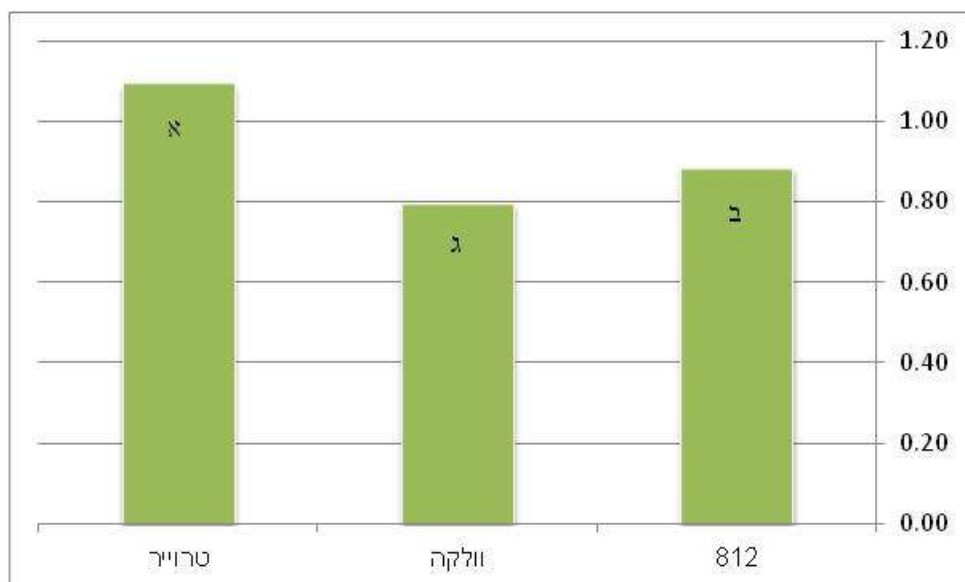

איור 1. היבול המצבר לדונם בקליף נובה/עידית (ק"ג) על פי שנות הקטיף השונות, חוות החולה

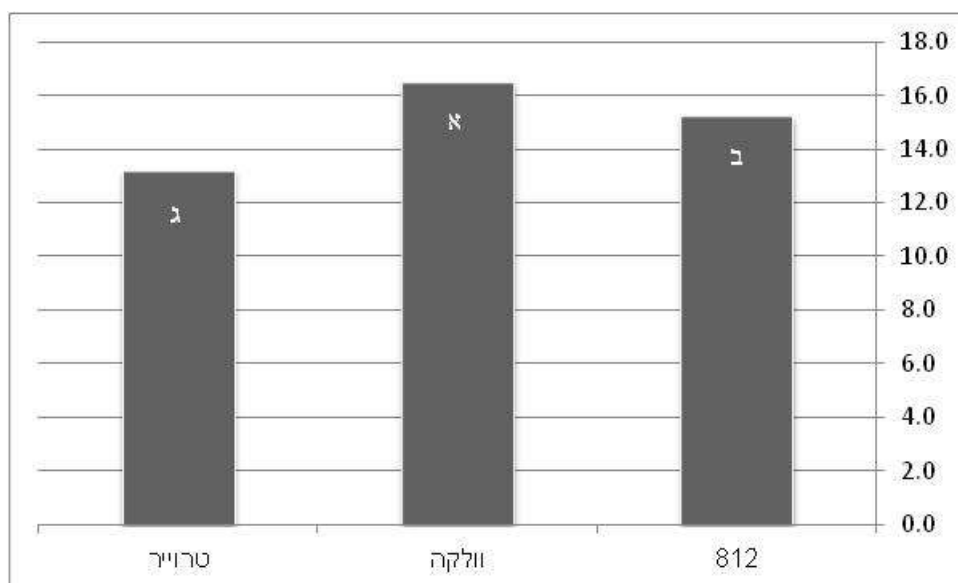
2009-11

איור 2. רמת הכ.מ.מ בפרי (%) מן הזן נובה/עידית על פי הכנות השונות, חוות החולה 2011

איור 3. רמת החומצה בפרי (%) מן הזן נובה/עידית על פי הכנות השונות, חוות החולה 2011

איור 4. יחס ההבשלה בפרי (סוכר/חומצה) מן הזן נובה/עידית על פי הכנות השונות, חוות החולה

2011